

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
ОЛИМПИАДА ПО ФИЗИКА, ОБЛАСТЕН КРЪГ, 23 февруари 2020 г.
Тема за X клас (четвърта състезателна група)

Задача 1. Електростатика

Големината на общия заряд на две малки метални топчета е $6 \mu\text{C}$. Когато топчетата се намират на разстояние 3 m едно от друго, те си взаимодействат с електрична сила 8 mN . Какви са възможните стойности на зарядите q_1 и q_2 , ако те са:

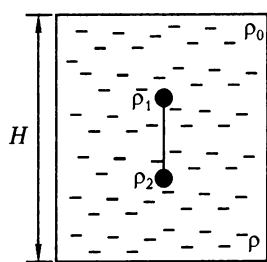
- а) едноименни [6 т.]
- б) разноименни [4 т.]

Приемете, че по големина зарядът 1 има по-голяма стойност от заряда 2.

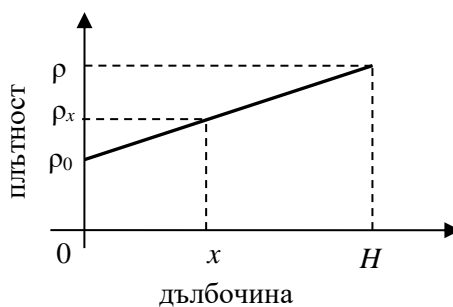
Константата в закона на Кулон е $k = 9 \cdot 10^9 \frac{\text{N} \cdot \text{m}^2}{\text{C}^2}$.

Задача 2. Плаване на телата

Съд с дълбочина H е запълнен с течност, чиято плътност се изменя линейно от ρ_0 на повърхността до ρ на дъното на съда. В течността се потопяват две малки топчета с еднакъв обем V , които са свързани с тънка неразтеглива нишка с дължина l и пренебрежима маса. Плътността на едното топче е ρ_1 , а плътността на другото е ρ_2 . След известно време при опъната нишка топчетата заемат положенията, показани на фиг. 1.

Фиг.1, а.

Фиг. 1, б

а) Като използвате графиката от фиг. 1, б, изразете плътността на течността ρ_x на дълбочина x от повърхността на течността чрез указаните величини. [1,5 т.]

б) Начертайте всички сили, които действат на всяко едно топче, и запишете условията за равновесието им. [5 т.]

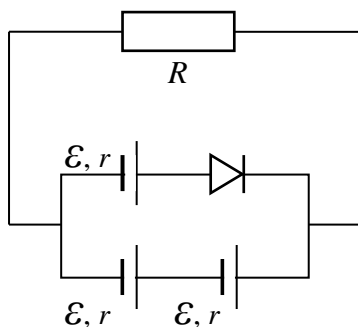
в) Намерете силите T_1 и T_2 , с които нишката действа на топче 1 и топче 2. [2,5 т.]

г) При каква разлика между плътностите ρ_1 и ρ_2 нишката действа на топчетата?

[1 т.]

Задача 3. Електрическа верига

Електрическата схема на фиг. 2 включва три еднакви източника с ЕДН $\mathcal{E}$ и вътрешно съпротивление r . Полупроводниковият диод се разглежда като идеален, т. е. неговото съпротивление при ток в права посока е равно на нула, а в обратна посока – безкрайно голямо. Във веригата е свързан резистор със съпротивление R , като в зависимост от стойността му могат да се реализират и двата режима на работа на диода.

Фиг. 2

а) Начертайте схемата на електрическата верига и намерете напрежението U между краищата на резистора със съпротивление R , когато диодът е в режим с безкрайно голямо съпротивление. [1,5 т.]

б) Начертайте схемата на електрическата верига и определете напрежението U между краищата на резистора със съпротивление R , когато диодът е в режим със съпротивление равно на нула. [4 т.]

в) Какви условия трябва да удовлетворява съпротивлението R , за да се реализират двата режима на работа на идеалния диод? [1,5 т.]

г) Начертайте графиката на напрежението U в зависимост от съпротивлението R на резистора, като изберете подходящи променливи. [3 т.]